

ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

Н.Г. Метеленко

(підпис)

(ініціали та прізвище)

« 30 »

08

2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Екологічні аспекти ліквідації наслідків бойових дій

(назва навчальної дисципліни)

підготовки магістрів

(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Технології захисту навколишнього середовища»

(назва)

спеціалізації / предметної спеціальності

(за наявності)

(шифр і назва)

спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 18 Виробництво та технології

(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ : Грідяєв Володимир Васильович доктор філософії, старший викладач

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри металургійних
технологій, екології та техногенної безпеки

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Г.Б. Кожемякін

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри МТЕТБ

Ю.О. Бслоконь

(ініціали, прізвище)

(підпис)

2024 рік

Зв'язок з викладачем: Грідяєв Володимир Васильович доктор філософії, старший викладач

E-mail: vladimir493@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16954>

Телефон: 050 3418571

Інші засоби зв'язку: *Viber, Skype, Facebook Messenger, WhatsApp, Telegram* – за номером 050 3418571

Кафедра: *Металургійних технологій, екології та техногенної безпеки*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Екологічні аспекти ліквідації наслідків бойових дій» є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок спрямованих на вирішення і попередження виникнення екологічних проблем, пов'язаних із військовою діяльністю і військовими об'єктами.

Навчальна дисципліна «Екологічні аспекти ліквідації наслідків бойових дій» розкриває процеси, що відбуваються у довкіллі за впливу військової діяльності, наукові та гуманітарні аспекти екологічної безпеки з питань ліквідації наслідків бойових дій, організаційно-правові засади державного управління щодо ліквідації наслідків військових дій, питання міжнародної співпраці в напрямку роззброєння (знищення ракет і ракетного пального, запасів хімічної, бактеріологічної та ядерної зброї) і запобігання військовим конфліктам та їх екологічним наслідкам.

Навчальна дисципліна «Екологічні аспекти ліквідації наслідків бойових дій» продовжує фахову підготовку здобувача і базується на знаннях, отриманих при вивченні дисциплін таких, як: «Технології захисту атмосфери і водних екосистем», «Технології утилізації та поводження з відходами», «Ресурсоенергозберігаючі технології та альтернативні джерела енергії». Дана дисципліна входить до циклу загальної підготовки обов'язкових компонент освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	2-й	2 -й
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість годин	120	
Лекційні заняття	24 год.	6 год.
Практичні заняття	24 год.	6 год.
Самостійна робота	72 год.	108 год.
Консультації	kons-inni.pdf (znu.edu.ua)	
Вид підсумкового семестрового контролю:	Екзамен	

Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16954
---	---

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності, результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК07. Здійснення безпечної діяльності.</p> <p>СК01. Здатність контролювати й оцінювати екологічні ризики впливу техногенних об'єктів і господарської діяльності на довкілля.</p> <p>СК04. Здатність розробляти нові та використовувати відомі способи утилізації, знезараження та рециклінгу побутових і промислових відходів.</p> <p>СК07. Здатність до забезпечення екологічної та техногенної безпеки.</p> <p>СК10. Здатність впроваджувати системи управління якістю довкілля та здійснювати контроль їх функціонування</p> <p>ПР04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.</p> <p>ПР06. Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств, населених пунктів, районів, областей та розробляти стратегії їх ста лого розвитку.</p> <p>ПР08. Проектувати системи комплексного управління відходами та еколого-економічними аспектами їх утилізації, основами проектування полігонів для розміщення відходів, оцінювати їх вплив на довкілля та людину.</p> <p>ПР09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного забруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних</p>	<p>Наочні методи. Словесні методи (лекція, демонстрація, пояснення, розповідь). Практичні методи (розв'язання практичних задач). Логічні методи (пояснення, розв'язання практичних задач). Проблемно-пошукові методи. Дослідницький (оформлення результатів досліджень у формі тез доповідей на наукових конференціях).</p>	<p>Система оцінювання знань по дисциплінам освітньої програми складається з поточного і підсумкового видів контролю. Поточний контроль знань проводиться у формі письмової роботи (тестування у в СЕЗН ЗНУ (на платформі moodle)), розв'язання задач на практичних заняттях. Підсумковий контроль знань проводиться у вигляді екзамену в письмовій формі (або у разі дистанційного/змішаного навчання у формі тестування та розв'язання практичного завдання у в СЕЗН ЗНУ (на платформі moodle)).</p>

факторів. ПР11. утилізацію і промислових і відходів, оцінювати промислових і небезпечних відходів на довкілля	Організувати знезаражування небезпечних вплив	
---	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Природоохоронне законодавство

Законодавчі акти України про охорону атмосферного повітря, гідросфери та літосфери. Вимоги Закону України «Про охорону атмосферного повітря». Основні положення Водного кодексу України. Вимоги Земельного кодексу України. Структура органів екологічної безпеки ЗСУ. Документація з питань екологічної безпеки НС РХБ захисту – НС екологічної безпеки військової частини. Організація проведення перевірок екологічного стану військових частин. Організація планування екологічної підготовки у військовій частині.

Змістовий модуль 2. Еконебезпечна зброя масового ураження. Вплив на людей.

Ядерна зброя. Хімічна зброя. Біологічна зброя. Електромагнітна зброя. Кібернетична зброя. Інфразвукова зброя. Зброя для руйнування верхніх шарів атмосфери. Літосферна і гідросферна зброя.

Змістовий модуль 3. Вплив військової діяльності на біосферу.

Посилення «парникового ефекту». Озонові «дірки». Кислотні дощі. Порушення роботи кліматичної системи землі. Скорочення біологічного різноманіття. Екологічні наслідки воєн і військової агресії. Екологічні проблеми місць постійної дислокації військ і воєнно-промислового комплексу.

Змістовий модуль 4. Міжнародна співпраця у напрямку зменшення екологічного ризику військової діяльності.

Воєнно-політична організація НАТО. Країни партнери. Напрямки екологічної співпраці між Україною та НАТО. Міжнародне гуманітарне право. Стокгольмська декларація 1972 року. Всесвітні хартії природи. Декларація Ріо -де - Жанейро. Конвенція про заборону військового чи будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на природне середовище. Резолюцію «Захист довкілля в районах, уражених збройними конфліктами» UNEP/EA.2/Res.15.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття	Назва теми	Кількість	Згідно з
-------------	------------	-----------	----------

Запорізький національний університет
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні
Силабус навчальної дисципліни
(Екологічні аспекти ліквідації наслідків бойових дій)

/роботи		годин		розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Лекція 1	Законодавчі акти України про охорону атмосферного повітря, гідросфери та літосфери. Вимоги Закону України «Про охорону атмосферного повітря»	2	1	Щотижня я/тиждень 1
Практичне заняття 1	Визначення вмісту забруднюючих речовин, що утворюються внаслідок вибухів різних боєприпасів на складі військової частини	8	6	Щотижня /тиждень 1-4
Лекція 2	Основні положення Водного кодексу України. Вимоги Земельного кодексу України	2	0,5	Щотижня /тиждень 2
Лекція 3	Законодавство з захисту навколишнього середовища у ЗСУ	2	0,5	Кожного тижня/тиждень 3
Лекція 4	Ядерна зброя. Хімічна зброя. Біологічна зброя.	2	0,5	Щотижня /тиждень 4
Лекція 5	Зброя впливу на біоритми людського організму. Інші види новітньої зброї.	4	0,5	Щотижня /тиждень 5,6
Практичне заняття 2	Оцінка вмісту забруднюючих речовин у вибухах гранат на складі в/ч А 0829	6	-	Щотижня /тиждень 5-7
Лекція 6	Посилення «парникового ефекту». Озонові «дірки». Кислотні дощі.	2	0,5	Щотижня /тиждень 7
Лекція 7	Порушення роботи кліматичної системи землі. Скорочення біологічного різноманіття.	2	0,5	Щотижня /тиждень 8
Практичне заняття 3	Методика оцінки і прогнозування радіаційної обстановки після застосування ядерної зброї	6	-	Щотижня /тиждень 8-10
Лекція 8	Екологічні наслідки воєн і військової агресії. Екологічні проблеми місць постійної дислокації військ і воєнно-промислового комплексу	2	0,5	Щотижня /тиждень 9
Лекція 9	Воєнно-політична організація НАТО. Країни партнери. Напрямки екологічної співпраці між Україною та НАТО.	2	0,5	Щотижня /тиждень 10
Лекція 10	Міжнародне гуманітарне право. Стокгольмська декларація 1972 року. Всесвітні хартії природи. Декларація Ріо -де – Жанейро.	2	0,5	Щотижня /тиждень 11
Практичне заняття 4	Розрахунок індексу забрудненості поверхневих вод	4	-	Щотижня /тиждень 11,12
Лекція 11	Конвенція про заборону військового чи будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на природне середовище. Резолюцію «Захист довкілля в районах, уражених збройними конфліктами» UNEP/EA.2/Res.15.	2	0,5	Щотижня /тиждень 12

Запорізький національний університет
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні
Силабус навчальної дисципліни
(Екологічні аспекти ліквідації наслідків бойових дій)

Самостійна робота.				
Перлік питань/завдань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle				
	Підготовка та проведення інструктажів з питань охорони праці.	6	8	<i>Щотижня</i>
	Небезпечні дії та небезпечні умови. Коригувальні та запобіжні заходи	6	10	
	Заходи і засоби системи пожежного захисту. Порядок дій у разі виникнення пожежі	9	14	
	Здоров'я людини як основна передумова її безпеки. Раціональні умови життєдіяльності людини	6	10	
	Державні санітарні правила і норми влаштування і утримання приміщень	6	10	
	Положення про розробку інструкцій з охорони праці. Розробка інструкцій для структурних підрозділів	6	8	
	Організація служби охорони праці	6	8	
	Раціональні умови життєдіяльності людини	6	8	
	Надзвичайні ситуації в сучасних умовах. Класифікація надзвичайних ситуацій	6	8	
	Перша домедична допомога при надзвичайній ситуації	15	20	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Лекція №1	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 4. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	4
Лекція №2	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 4. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	4
Лекція №3	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 4. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	4
Лекція №4	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за	Кількість питань – 4. Тестові питання	4

Запорізький національний університет
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні
Силабус навчальної дисципліни
(Екологічні аспекти ліквідації наслідків бойових дій)

		тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	
Лекція №5	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 4. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	4
Лекція №6	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 4. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	4
Лекція №7	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 4. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	4
Лекція №8	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 4. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	4
Лекція №9	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 4. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	4
Лекція №10	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Лекція №11	Тестування	Вид теоретичного завдання: тестування за тематикою лекції. Перелік питань розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	Кількість питань – 2. Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 1 бал.	2
Усього	11- поділено на 2 тести			40
Практичне заняття №1	Розв'язання задач	Розв'язання задач за тематикою практичного заняття	Кількість практичних завдань – 1. Практичне завдання оцінюється максимально в 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів: 5 балів – студент правильно розв'язав задачу, зробив висновки;	5

Запорізький національний університет
 Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні
 Силабус навчальної дисципліни
 (Екологічні аспекти ліквідації наслідків бойових дій)

			3-4 бали – навів правильні формули, але зробив помилки під час розрахунків; 1-2 студент розв'язав задачу з помилками, помилки в наведених формулах або в алгоритмі обрахувань; 0-студент не приступав до розв'язання задачі	
Практичне заняття №2	Розв'язання задач	Розв'язання задач за тематикою практичного заняття	Кількість практичних завдань – 1. Практичне завдання оцінюється максимально в 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів: 5 балів – студент правильно розв'язав задачу, зробив висновки; 3-4 бали – навів правильні формули, але зробив помилки під час розрахунків; 1-2 студент розв'язав задачу з помилками, помилки в наведених формулах або в алгоритмі обрахувань; 0-студент не приступав до розв'язання задачі	5
Практичне заняття №3	Розв'язання задач	Розв'язання задач за тематикою практичного заняття	Кількість практичних завдань – 1. Практичне завдання оцінюється максимально в 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів: 5 балів – студент правильно розв'язав задачу, зробив висновки; 3-4 бали – навів правильні формули, але зробив помилки під час розрахунків; 1-2 студент розв'язав задачу з помилками, помилки в наведених формулах або в алгоритмі обрахувань; 0-студент не приступав до розв'язання задачі	5
Практичне заняття №4	Розв'язання задач	Розв'язання задач за тематикою практичного заняття	Кількість практичних завдань – 1. Практичне завдання оцінюється максимально в 5 балів з урахуванням правильності отриманих результатів:	5

Запорізький національний університет
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні
Силабус навчальної дисципліни
(Екологічні аспекти ліквідації наслідків бойових дій)

			5 балів – студент правильно розв’язав задачу, зробив висновки; 3-4 бали – навів правильні формули, але зробив помилки під час розрахунків; 1-2 студент розв’язав задачу з помилками, помилки в наведених формулах або в алгоритмі обрахувань; 0-студент не приступав до розв’язання задачі	
Усього	4			20
Усього поточний контроль	4			60
Підсумковий контроль				
Екзамен	Теоретичне завдання – тестування в СЕЗН ЗНУ (moodle)	Питання для підготовки за навчальним матеріалом змістових модулів 1-4	Кількість питань – 15. Оцінюються: правильно/неправильно. Правильна відповідь – 2 бали	30
	Практичне завдання – розв’язання задачі	Зміст та вимоги до оформлення розташовано в СЕЗН ЗНУ на платформі moodle.	За розв’язання задачі бали нараховуються за такою схемою: - 10 балів – студент правильно розв’язав задачу; -9-7 балів – студент розв’язав задачу з помилками; -6-4 бали – студент правильно вписав формулу, за якою розв’язується задача та зробив спробу її вирішення; -3-1 бал – студент правильно вписав формулу, за якою розв’язується задача.	10
Усього підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Екологія надзвичайних ситуацій : курс лекцій : для здобувачів вищ. освіти, які навчаються за першим (бакалаврським) рівнем вищ. освіти за освіт.-проф. програмою «Екологічна безпека». Ч. 2 : Екологічна безпека / В. А. Андронов, О. В. Бригада, Р. Артем'єв, Є. О. Михайлова. Харків : Нац. ун-т цивільного захисту України, 2023. 217 с
2. Екологія надзвичайних ситуацій : курс лекцій. Ч. 1 / С. Р. Артем'єв, В. А. Андронов, А. І. Андронов [та ін.]. Вид 2-ге, випр. та допов. Харків : НУЦЗУ, 2021.
3. Шматков Г.Г., Корабльова А.І., Прокоф'єв І.Б. Військова екологія: Підручник для ВНЗ. Дніпро : ДВНЗ ПДАБА, 2018. 180 с.
4. Шматков Г.Г., Корабльова А.І., Стрілець Р.О., Прокоф'єв І.Б.. Стратегічна екологічна оцінка: запорука сталого розвитку та екобезпеки. Підручник для ВНЗ. Дніпро : ДВНЗ ПДАБА, 2019. 262 с.
5. Вінчук М. М. Загальна екологія : навч. посіб. / Михайло Маркович Вінчук. Вид. 2-ге, випр. та доп. Житомир : Житомирська політехніка, 2021. 184 с.
6. Гавриленко О. П. Екологія людини : навч. посіб. / О. П. Гавриленко, Є. Ю. Циганок. Київ : LAT&K, 2020. 286 с.
7. Гумницький Я. М. Інженерна екологія. Збірник задач : навч. посіб. Ч. 2 / Я. М. Гумницький, О. А. Нагурський, І. М. Петрушка. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 132 с.
8. Ситнікова І. О. Екологія людини : теорія і практика : навч. посіб. / І. О. Ситнікова, Т. В. Филипчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 248 с.
9. Колеснік В., Грідяєв В. В., Манідіна Є. А. Державна політика і управління в галузі попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій на промислових підприємствах. Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ (09-10 травня 2024 року, м. Запоріжжя) Інженерні інновації та розбудова національної економіки Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 519-521.

Інформаційні ресурси:

1. Конституція України. Основний закон. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/888-09#Text>.
2. Кодекс цивільного захисту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
3. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/15/98-%D0%B2%D1%80>.
4. Закон України «Про охорону здоров'я» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2801-12>.

5. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4004-12>.

6. Довкілля — мовчазна жертва війни: як російська армія вчиняє екологічні злочини й порушує права людини. URL: https://lb.ua/blog/dmytro_lubinets/581276_dovkillya_movchazna_zhertva_viyuni_yak.h.

7. Інженерні боєприпаси. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/url/view.php?id=604751>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється у формі захисту задач, що були розв'язані на пропущеному занятті.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перифразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних, лабораторних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (захисту лабораторних робіт, розв'язання практичних задач, іспиту) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити

студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу vladimir493@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр

академічної групи.

Якщо здобувач отримав сертифікат, що підтверджує проходження семінарів/вебінарів з цієї дисципліни (за рахунок неформальної/інформальної освіти), то він повинен до початку семестру подати заяву до деканату з проханням визнати такі результати навчання

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

Запорізький національний університет
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні
Силабус навчальної дисципліни
(Екологічні аспекти ліквідації наслідків бойових дій)

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>